

6.klass

Käsitöö ja kodundus

ÕPPESISU	ÕPITULEMUSED
KÄSITÖÖ	
DISAIN JA KAVANDAMINE <ul style="list-style-type: none">• Tekstiilid rõivastuses ja sisekujunduses.• Rõivastus kui ajastu vaimu peegeldaja – sotsiaalsed märksüsteemid. Moelooming. Komplektide ja kollektsioonide koostamise põhimõtted. Moe, isikupära ja proportsiooni põhimõtete arvestamine kavandades. Sobivate lisandite valik stiili kujundades.• Ideekavand ja selle vormistamine.• Ornamentika alused. Kompositsiooni seaduspärasuste arvestamine käsitööeset kavandades. Tekstiileseme kavandamine ja kaunistamisviisid erinevates tekstiilitehnoloogiates.	<ul style="list-style-type: none">• valib sobivaid rõivaid, lähtudes nende materjalist, otstarbest, lõikest, stiilist ja oma figuurist;• arutleb moe muutumise üle;• märkab originaalseid ja leidlikke lahendusi esemete ning rõivaste disainis; 4) kavandab isikupäraseid esemeid.
TÖÖ ORGANISEERIMINE <ul style="list-style-type: none">• Käsitöetehnikate ja tekstiilitööstuse areng ning seda mõjutanud tegurid ajaloos. Nüüdisaegsed tehnoloogilised võimalused ning uudsed võtted rõivaste ja tarbeesemete valmistamisel. Käsitöö väärtustamine tarbekunsti osana või isikupärase eneseväljendusena. Õmblemise ja käsitööga seotud elukutsed ning võimalused ettevõtluseks.• Töövahendite ja tehnoloogia valik sõltuvalt materjalist ja valmistatavast esemest.• Töö planeerimine üksi ja rühmas töötades. Vajaliku teabe hankimine tänapäeva teabelevist, selle analüüs ja kasutamine.• Elektriliste töövahenditega töötamine ja nende hooldamine kasutusjuhendi järgi. Iseseisvalt tööjuhendi järgi töötamine.• Oma töö ja selle tulemuse analüüsimine ning hindamine. Töö esitlemine ja eksponeerimine. Näituse kujundamine ning virtuaalkeskonna kasutamine oma töö eksponeerimiseks	<ul style="list-style-type: none">• arutleb töö ja tehnoloogia muutumise üle ühiskonna arengus;• otsib ülesandeid täites abi nüüdisaegsest teabelevist;• esitleb või eksponeerib oma tööd;• täidab iseseisvalt ja koos teistega endale võetud ülesandeid ning planeerib tööd ajaliselt;• analüüsib enda loomingulisi ja tehnoloogiaalaseid võimeid ning teeb valikuid edasisteks õpinguteks ja hobideks.
<ul style="list-style-type: none">• RAHVAKUNST• Kultuuridevahelised seosed, erinevused ja sarnasused. Mitmekultuuriline keskkond.• Sümbolid ja märgid rahvakunstis.• Kudumine, heegeldamine ja tikkimine eesti rahvakunstis.• Rahvarõivad. Eesti etnograafiline ornament tänapäevase rõivastuse ja esemelise keskkonna kujundamisel.	<ul style="list-style-type: none">• tunneb peamisi eesti rahvuslikke käsitöötavasid;• kasutab inspiratsiooniallikana etnograafilisi esemeid;• näeb rahvaste kultuuripärandit kui väärtust.

6.klass

Käsitöö ja kodundus

MATERJALID <ul style="list-style-type: none">• Tekstiilkiudained. Keemilised kiud. Tehiskiudude ja sünteetiliste kiudude saamine ning omadused.• Tänapäeva käsitöömaterjalid. Mitmesuguste materjalide kooskasutamise võimaluste leidmine.	<ul style="list-style-type: none">• kirjeldab keemiliste kiudainete põhiomadusi, kasutamist ja hooldamist;• võrdleb materjalide valikul nende mõju tervisele;• kombineerib oma töös erinevaid materjale.
TÖÖLIIGID <ul style="list-style-type: none">• Tikkimine. Tutvumine erinevate tikanditega. Tikand loomingulise väljendusvahendina. Sümbolid ja märgid. Võimaluse korral tikandi kavandamine ja loomine arvutiga.• Õblemine. Kanga kuumniiske töötlemine. Rõivaeseme õblemine. Mõõtude võtmine, rõiva suurusnumbri määramine, lõikelehe kasutamine ja lõigete paigutamine riidele. Valitud rõivaeseme õblemiseks sobivate tehnoloogiliste võtete kasutamine. Eseme õblemise tehnoloogilise järjekorra määramine. Õmblustöö viimistlemine.• Kudumine. Silmuste kahandamine ja kasvatamine. Ringselt kudumine (sokk) Erinevate koekirjade kudumine skeemi järgi. Silmuste arvestamine, eseme kudumine ja viimistlemine. Heegeldamine. Tutvumine heegeltehnika loominguliste võimalustega.	<ul style="list-style-type: none">• valib tööeseme valmistamiseks sobivaid materjale, töövahendeid, tehnikaid ja viimistlusvõtteid;• võtab lõikelehelts lõikeid, valib õpetaja abiga sobiva tehnoloogia ja õmbleb endale rõivaeseme;• koob erinevaid pindu kooskeemi kasutades;• koob ringselt (sokk)• leiab loovaid võimalusi kasutada õpitud käsitöötehnikaid.
KODUNDUS	
TOIT JA TOITUMINE <ul style="list-style-type: none">• Makro- ja mikrotoitained, nende vajalikkus ning allikad. Lisaained toiduainetes.• Toiduainete toitainelise koostise hinnang.• Mitmekülgse ja tasakaalustatud toit• Internetipõhised tervisliku toitumise keskkonnad. Toitumisteave meedias – analüüs ja hinnangud.• Eestlaste toit läbi aegade.• Eri rahvaste toitumistraditsioonid ja toiduvalikut mõjutavad tegurid (asukoht, usk jm).• Toiduainete muutused kuumtöötlemisel, toitainete kadu.	<ul style="list-style-type: none">• teab mitmekülgse toiduvaliku tähtsust oma tervisele ning põhiliste makro- ja mikrotoitainete vajalikkust ja allikaid;• analüüsib toiduainete toiteväärtust, hindab nende kvaliteeti;• analüüsib menüü tervislikkust ning koostab tasakaalustatud ja mitmekülgse menüü;• teab toidu valmistamisel toimuvaid muutusi ning oskab neid teadmisi rakendada;• võrdleb erinevate maade rahvustoite ja teab toitumistavasid mõjutavaid tegureid.
TÖÖ ORGANISEERIMINE <ul style="list-style-type: none">• Meeskonna juhtimine.• Suurema projekti korraldamine alates menüü koostamisest, kalkulatsioonist ja	<ul style="list-style-type: none">• arvestab rühmaülesandeid täites kaasõpilaste arvamusi ja hinnanguid;

6.klass

Käsitöö ja kodundus

<ul style="list-style-type: none">• praktilise töö organiseerimisest kuni tulemuse analüüsimiseni.• Toiduga seonduvad ametid	<ul style="list-style-type: none">• kasutab menüüd koostades ainekirjandust ja teabeallikaid;• kalkuleerib toidu maksumust;• hindab enda huve ja sobivust toiduga seotud elukutseteks või hobideks.
TOIDU VALMISTAMINE <ul style="list-style-type: none">• Nüüdisaegsed köögiseadmed, nende kasutamine ja hooldus.• Kuumtöötlemise viisid. Maitseained ja roogade maitsestamine.• Supid. Liha jaotustükid ja lihatoitud. Kalaroad. Soojad kastmed. Kergitusained ja tainatooted. Vormiroad ja vokitoidud. Kuumtöödeldud järeelroad.• Rahvustoidud.	<ul style="list-style-type: none">• teab toiduainete kuumtöötlemise viise;• tunneb peamisi maitseaineid ja roogade maitsestamise võimalusi;• valmistab retsepti kasutades erinevaid kuumi ja külmi roogi;• küpsetab tainatooteid ja võrdleb erinevaid kergitusaineid.
ETIKETT <ul style="list-style-type: none">• Koosviibimiste korraldamine. Kutsed ja kingitused.• Ideede ja võimaluste leidmine erinevate peolaudade kujundamiseks.• Peolaua menüü koostamine.• Rõivastus ja käitumine vastuvõttudel, kodusel peolauas, kohvikus ning restoranis.	<ul style="list-style-type: none">• koostab lähtuvalt ürituse sisust menüü ning kujundab ja katab laua; kujundab kutse ja leiab loomingulisi võimalusi kingituse pakkimiseks;• rõivastub ja käitub ürituse iseloomu kohaselt;• mõistab lauakommete tähtsust meeldiva suhtluskeskkonna loomisel.
KODU KORRASHOID <ul style="list-style-type: none">• Erinevad stiilid sisekujunduses.• Toataimede hooldamine. Kodumasinad. Olmekeemia.• Puhastusvahendid, nende omadused ja ohutus. Suurpuhastus.	<ul style="list-style-type: none">• arutleb ja leiab seoseid kodu sisekujunduse ning seal elavate inimeste vahel;• tunneb erinevaid kodumasinaid, oskab võrrelda nende erinevaid parameetreid ja käsitseda neid kasutusjuhendi järgi;• tunneb põhilisi korrastustöid ja -tehnikaid ning oskab materjali omaduste ja määrdumise järgi leida sobiva puhastusvahendi ning -viisi;• teab puhastusainete pH-taseme ja otstarbe seoseid.
TARBIJAKASVATUS <ul style="list-style-type: none">• Tarbija õigused ja kohustused. Märgistused toodetel.• Ostuotsustuste mõjutamine, reklaami mõju.• Teadlik ja säästlik majandamine. Leibkonna eelarve, tulude ja kulude tasakaal. Laenud. Kokkuhoiuvõimalused ja kulude analüüs. Kulude planeerimine erijuhtudeks (peod, tähtpäevad jm).	<ul style="list-style-type: none">• tunneb tarbija õigusi ning kohustusi;• analüüsib reklaamide mõju ostmisele;• oskab koostada leibkonna eelarvet;• planeerib majanduskulusid eelarve järgi

6.klass

Käsitöö ja kodundus

<p>TEHNOLOOGIAÕPETUS</p> <ul style="list-style-type: none">• Tehnoloogia olemus. Tehnoloogia, indiviid ja ühiskond.• Materjalide liigid (puit, metall, plastid jne) ja nende omadused.• Materjalide töötlemise viisid (märkimine, saagimine jne) ja töövahendid (tööriistad ja masinad).• Idee ja eskiis. Toote disainimine ja valmistamine erinevatest materjalidest.• Levinumad käsi- ja elektrilised tööriistad.• Materjalide ühendamine. Viimistluse valik sõltuvalt materjalist ja toote kasutuskeskkonnast. Tervisekaitse- ja tööohutusnõuded töötlemise ajal, ohutud töövõtted.	<ul style="list-style-type: none">• mõistab tehnoloogia olemust ja väärtustab tehnoloogilise kirjaoskuse vajalikkust igapäevaelus;• tunneb põhilisi materjale, nende omadusi ning töötlemise viise;• disainib ja valmistab lihtsaid tooteid, kasutades selleks sobivaid töövahendeid;• tunneb põhilisi materjale, nende omadusi ning töötlemise viise;• teadvustab ning järgib tervisekaitse- ja tööohutusnõudeid;• väärtustab ja järgib tööprotsessis väljakujunenud käitumismaneere.
<p>PROJEKTÕPE</p> <p>Õpilased saavad valida kahe või enama korraga toimuva valikteema või aineprojekti vahel. Valikteemad ja projektid võivad olla nii tehnoloogiaõpetuse, käsitöö kui ka kodunduse valdkonnast. Projektitööd võib lõimida omavahel, teiste õppeainete ja klassidevaheliste projektidega ning ülekoolliste ja pikemaajaliste koolidevaheliste üritustega. Projektitööd valitakse, pidades silmas kohalikke traditsioone, uudseid ja tavapäraseid töötlemisviise ning teatud teema süvitsi käsitlemise huvi. Projektitöö valdkond moodustab iseseisva terviku, mille puhul ei eeldata õpilastelt temaga seonduvaid varasemaid oskusi ega teadmisi.</p>	<ul style="list-style-type: none">• mõistab tehnoloogia olemust ja väärtustab tehnoloogilise kirjaoskuse vajalikkust igapäevaelus;• tunneb põhilisi materjale, nende omadusi ning töötlemise viise;• disainib ja valmistab lihtsaid tooteid, kasutades selleks sobivaid töövahendeid;• tunneb põhilisi materjale, nende omadusi ning töötlemise viise;• teadvustab ning järgib tervisekaitse- ja tööohutusnõudeid;• väärtustab ja järgib tööprotsessis väljakujunenud käitumismaneere.